

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

حزب کار ایران (توفان)

۲۴ مارچ ۲۰۲۱

در ماوراء قفقاز چه می‌گذرد؟

(۶)

نقش سیطره‌جویانه ترکیه را چگونه به نحو علمی ارزیابی کنیم (۲)

ما در شماره قبلی «توفان» نقش ترکیه را از نظر تاریخی در زمینه اتخاذ سیاست‌های پان‌اسلامیستی و نئوعثمانیستی نشان دادیم و حال به نقش ماجراجویانه و سیاسی ترکیه در دهه اخیر می‌پردازیم.

نقش پان‌اسلامیسم، پان‌عثمانیسم و پان‌تورانیسم ترکیه

این که دولت فرانسه در اوایل ماه دسمبر ۲۰۲۰ لایحه‌ای را علیه بنیادگرایی اسلامی تحت عنوان «مبارزه با جدائی‌طلبی» برای تصویب پیشنهاد داد، برای ترکیه بسیار سنگین آمد، زیرا دولت فرانسه در نظر دارد کنترل تأمین پولی مساجد را در دست بگیرد و ممنوعیت آموزش امامان صادراتی مساجد به فرانسه را عملی گرداند. این اقدام دولت فرانسه خشم ترکیه را برانگیخته است، زیرا از نفوذ تبلیغاتی و سیاسی ترکیه در فرانسه می‌کاهد. «اردوخان» معمولاً تلاش می‌کند با الهام از پان‌اسلامیسم، خود را مدافع حقوق اقلیت مسلمان در سایر کشورها، به ویژه در اروپا معرفی کند و این موضوع ضربه محکمی به وی است که حمایت المان از فرانسه را نیز به دنبال دارد. در همین رابطه بود که «اردوخان» روز شنبه ۲۴ اکتوبر ۲۰۲۰ (برابر ۳ آبان [عقرب] ۱۳۹۹) در یک سخنرانی تلویزیونی با عصبانیت اظهار داشت: «رهبر کشوری که با میلیون‌ها تن از اعضاء جامعه معتقد به یک دین دیگر اینگونه رفتار می‌کند، به چنین رهبری فقط می‌توان گفت: اول برو بده وضعیت عقلیات را کنترل کنند».

این سبک مبارزه در عرصه دیپلماتیک نتایج خوبی برای «اردوخان» و بلندپروازی‌های وی در اروپا نخواهد داشت و اروپایی‌ها با خونسردی و برنامه‌ریزی به این نوع گستاخی پاسخ مناسب را خواهند داد. تحریم ترکیه و تهیه یک فهرست سیاه از اقلامی، که باید مورد تحریم قرار بگیرند، هم اکنون در دستور کار اروپا قرار دارد. این تحریم مسلماً به دولت ترکیه صدمه خواهد زد.

برای اروپای امپریالیستی حضور ترکیه یک مهمان ناخوانده است، که حق ندارد از اروپا طلب سهم کند. ترکیه باید عضو قدرتمند ناتو به عنوان گوشت دم توپ برای امنیت اروپا و مبارزه با روسیه باقی بماند.

دولت نو پان عثمانیست ترکیه باخالی‌بندی در سطح بالا به قمار بزرگی دست زده است زیرا معلوم نیست به ارزیابی واقع‌بینانه از ابزارهای فشار سیاسی و ظرفیت خود و هم به امکانات تبلیغاتی خویش برخوردی علمی داشته باشد. بخشی از منابع مالی ترکیه نیز تاکنون از جانب قطر تأمین می‌گردد، زیرا قطر خود آماج حملات عربستان سعودی، امارات و حتی «دونالد ترمپ» و دامادش (مادام که در قدرت بودند) قرار داشت و دارد و در این درگیری‌ها به حمایت نظامی ترکیه و حتی تا حدودی پشتیبانی ایران نیاز دارد. دولت ترکیه در واقع با مخالفت با وهابیسیم عربستان سعودی و ایجاد پایگاه نظامی در قطر، دولت قطر را به نحوی به گروگان گرفته است. فراموش نکنیم که عربستان سعودی و قطر در زیر سلطه عثمانی ممالک مستقلی به صورت امروز نبوده‌اند.

«رأی‌الیوم»، روزنامه پایگاه خبری فلسطینی گزارش داد: «قطر همواره متحد ستراتیژیکی بوده است که اردوخان در شرایط دشوار اقتصادی به آن روی آورده است. قطر سه بار لیر ترکیه را نجات داده است؛ اول در سال ۲۰۱۸ که ۱۵ میلیارد دالر به شکل سرمایه‌گذاری داد، بار دوم در اوایل سال جاری میلادی ۱۵ میلیارد دالر به شکل سرمایه‌گذاری و سپرده در بانک مرکزی ترکیه قرار داد و بار سوم هم در دیدار اخیر شیخ تمیم بن حمد امیر قطر به تنقیر به دنبال سقوط ارزش لیر ترکیه بود که اینبار قطر مشابه قبل عمل نکرد و ۱۰ درصد از سهم بورس ترکیه به ارزش ۲۰۰ میلیون دالر را خرید؛ موضوعی که مخالفت گسترده داخلی در ترکیه را به دنبال داشت».

این که آیا قطر با روی کار آمدن «جو بایدن» در امریکا و تضعیف عربستان سعودی و امارات در معاملات سیاسی منطقه مانند سابق نقش منبع مالی ترکیه را ایفاء کند، مسأله‌ای سؤال‌برانگیز است.

ترکیه خود را به سدی محکم در مقابل ساختمان جاده ابریشم بدل می‌کند و خواهان کسب امتیازات بیش‌تر در این زمینه است. اینقدر که این جاده برای ایران اهمیت دارد، برای ترکیه اهمیت ندارد. ترکیه با کشیدن لوله انتقال سوخت از ایران به عراق و سوریه و بحیره مدیترانه مخالف است، زیرا از نفوذ ترکیه می‌کاهد و مانع می‌شود تا گاز و نفت ممالک عربی با دور زدن کانال سوئز از راه زمینی به این خط لوله انتقال سوخت مشترک ایران به سوریه بپیوندند به این جهت تا می‌تواند در این عرصه کارشکنی می‌کند و در شمال عراق و سوریه به خرابکاری و تشنج افزائی ادامه می‌دهد. بی‌ثباتی در عراق و سوریه به نفع ترکیه تمام می‌شود.

ادامه دارد

برگرفته از توفان شماره ۳۲۵ فروردین ماه ۱۴۰۰ مارس ۲۰۲۱

ارگان مرکزی حزب کار ایران (توفان)